

פרטיכל מס' 2/10

מישיבת ועדת הכספים

ביום ה', כג' בתשרי תשי"א (5.10.50)

נוכחים חברי הועדה:

היו"ר ד.צ. פנקס
י. אפרתי
י. בדר
ב. רפפורט
פ. נפתלי
י. רוקח
מ. בדר
ש. זי"ן
א.מ. גביחובסקי
א. גרנות

ש. ספינק - מטעם האוצר
מ. אילון - מזכיר ועדת הכספים

בזמנים:

ד. הורוביץ - הסנהל הכללי של משרד האוצר
א. ברגמן - מטעם האוצר
י. בר-יוסף - מטעם האוצר

הישיבה נפתחה בשעה 09.00.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני פותח את הישיבה.
מכיון שפר דוקא לא יכול היה אתמול להשתתף
בישיבת הועדה, הוא יוכל לקרוא בפרטיכל את התשובות שנתן סר הורוביץ
לשאלותינו.

י. רוקח:

עלי לציין, כי בפרטיכל שנשלח אלינו מהישיבה
שהתקיימה בירושלים, חסר דבר חשוב מאד. בתקבלה
אז החלטה, לגבי ערבויות, כי אם תהיה רדישה לערבות, יעלה הדבר על סדר-
יומה של הועדה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

הסיכום הוא: כשתהיה הצעה על אישור ערבות,
יודיעו לחברים בהזמנה לישיבה על סעיף זה
בסדר היום, באופן מיוחד. אני כבר מודיע לחברים שזה יעמוד לדיון בישיבה
נבאה של הועדה, שתקיים בשבוע הבא: ערבות לחמרי אריזה, בשביל הפרויקטנות.

אנו עוברים לסדר היום: הגדלת הסנגורון במחלקת

ס-ההכנסה.

ד. הורוביץ:

אנו בדקנו את שאלת המסים, ובתוך תכנית של הבראה
מסכית, הגענו למסקנה שאין לנו להגדיל היום את
שערי המסים, בקשר עם מסים ישירים. יש גם רעיונות, שיש לבדוק את
הדירוג הקיים בנוון של הקטנה בכמה סעיפים, אבל אין להגדיל. לעומת זאת,
בקשר עם גבית המס, ברור שהשעורים שנקבעו ע"י החוק, צריכים להיות שווים
וקיימים למעשה, כי אחרת תהיה בשה הפליה לגבי חלק אחד של התושבים,
המשתטט מסמים.

נוכחנו לדעת, כי בזמן האחרון הולכים הפיגורים
וגדלים, ולזה ישנן סיבות ירועות. תמיד, כשישנה באיזו ארץ הרגשה שהכסף
מפסיד את ערכו, אם זו הורגשה בכונה או גלתי בכונה, מנטיים אנשים לפגור
בתשלום המסים, כי עושים חשבון, שאם ישלמו כעבור כמה חדשים, ישלמו, למעשה,
פחות. המגכה הזו מורגשת עתה בארץ, והדבר גורם נזק רב.

לרגלי זה, איננו מקבלים מה שנגיע לנו, וזה מכריח את הממשלה, או למיסון בלתי רצוי או להגדלת המסים, מה שגם כן אינו רצוי. הנכירה היחידה היא, להגביר את הגביה, וזה דורש הגברת המנגנון. הגברת מנגנון כזו תמיד משתלמת לממשלה. בהשקעה של 80.000 ל"י נוספים במחלקת מס ההכנסה, אנו חושבים לגבות כ-2 מיליון ל"י נוספים, ללא שינוי כל שהוא בשיעורי המס, אלא רק ע"י הגברת הגביה, שלה יש ערך כלכלי ומוטרי גם יחד.

אם להימנע טאלטרנטיבות הרבה יותר חסרות, יש הכרח להגדיל את הגביה, ליצור מנגנון רחב ויעיל יותר.

אנו מציעים לאשר למחלקת מס-ההכנסה 80.000 ל"י, עד סוף שנת הכספים.

היו"ר ד.צ. פנקס:
הסכום הנדרש הוא, הגדלה בכל סעיפי התקציב את הסכום הזה של 80.000 ל"י בצטרך לאשר את כ בתור תקציב נוסף בכנסת, אולם לעת עתה הוא יוקח מהרזרבה הכללית.

פ. נפתלי:
ברצוני להזכיר לחברי הועדה, כי בשעה שונו על התקציב, דברנו גם על הצורך להגדיל את מספר הפקידים. אני חושב שכמה חברים הדגישו, שזה יכול להיות כשטח של גבית המסים, כי החסכון בסעיפים אלה יעלה כיוקר למדינה. על כן, אני אפילו מפפק את הצעת האוצר היא מטפחת, אבל אני בעדה.

א.מ. גביחובסקי:
לפני שנה בערך, כאשר האוצר הציע 50 פקידים נוספים למחלקות הגביה, עזרתני את שאלת הפקידים הדתיים במשרדי הממשלה, והשר הבטיח להתעניין בזה. שאלתיו מדוע אין רואים אף פקיד דתי אחד במשרדים אלה. אבל עלי לציין, כי המצב במשרדי הממשלה הוא באמת ללא נשוא, וצריך פעם אחרת ולתמיד לחטל את ההפליה בקבלת עובדים. דברתי על כך פעמים רבות והצעתי כמה מועמדים אולם לא זכיתי שיתקבלו לעבודה, כי המכשורן, כידוע, בטצא בידי חוג אחד בלבד.

אינני מתנגד לתוספת פקידים, כי זה נחוץ ומועיל, אבל ברצוני לדעת לפי מה יקבלו אותם לעבודה, וכיצד קורה שבכל המשרדים ש שורת הפליה כזו. אני רוצה להבטיח, כי יתקבלו לעבודה במחלקת מס-ההכנסה, עובדים דתיים.

מהי חלוקת הפקידים ולא יזה מקוטות הם נדרשים?

י. רוקח:
אני הייתי בין אלה שדרשו להגדיל את מספר העובדים במחלקת מס-ההכנסה, אבל היום אינני יכול לעשות זאת, כי לדעתי הפגם העיקרי בפיגור הוא שיטת המסים, אופן הפעלתם וחוסר ההגיון בהפעלתם.

עוד בראשית הדיון בתקציב ההכנסה, הגשתי הצעה בכתב, אולם דבר לא נעשה בקשר לכך. בקשו ממני בכנסת לקחת בחזרה את הצעתי והבטיחו לספל בזה, לשנות, להכביד ולהקל. אולם, לא עשו דבר.

אני חוזר ואומר, כי הפגם העיקרי אינו חוסר פקידים, אלא התנאים האבסורדיים הקיימים. לא אוכל להצביע בעד תוספת הפקידים, עד שלא יתוקן דבר זה.

ש. דיין:
היו הולטות הכנסת בענין זה, והועדה אינה יכולה לשנותם, לפי חביעתו של רוקח. הוא אמר את דבריו בכנסת, ובעתו לא נתקבלה. אולם, רוקח בעצמו אומר כי האנטיט אינם משלמים. דבר זה מחייב את האוצר להגביר את הגביה, וכדי לעשות זאת, יש צורך באנשים נוספים לעבודה.

אשר לטענות גביחובסקי, בעזרתו של רוקח, כי הפקידות מתקבלת ע"י המלצות מפלגתיות, אני חושב שאין זה נכון. אבל, מדי

פעם בפעם אנו שומעים מגניחובסקי, בשעה שמדברים על סגנון, כי אנשי הדת מקופחים בשטח זה. אינני חושב שבמשרד האוצר יתקבלו אנשים לעבודה, על סמך זה שהם שומרי דת או אינם שומרי דת, אבל אם נכון הדבר שיטנו קיפוח בטח זה, יש צורך פעם אחת לדבר את הדבר הזה ביסודיות.

אינני בטוח אם הדבר שייך לוועדת הכספים, אבל אם הוא שייך, עלינו לטפל בשאלה זו; אני מציע כי יוזמנו האנשים המעוניינים בדבר, יענו על התביעות והדבר יתברר.

ד. הורוביץ: אני רוצה לשאול את רוקח, אם הוא טוען שבאוצר מתקבלים עובדים לפי קריטריון מפלגתי?

י. רוקח: אינני יודע אם זה דווקא במחלקת מט ההכנסה, אבל אני מתאר לעצמי כי אותה שיטה קיימת בכל המשרדים.

ד. הורוביץ: אני חוזר ושואל: האם יש לרוקח ידיעות ברורות על כך, שבמשרד האוצר מקבלים עובדים על פי קריטריון מפלגתי?
אני חייב לציין, כי אני שומע דבר זה בפעם הראשונה מאז קיום המדינה. האם רוקח מאשים את האוצר?

י. רוקח: אני מאשים את הממשלה.

י. ברד: אשר לבעיות קיפוח, אני שומע על כך תלונות רבות מדי יום ביומו. אינני יודע עד היום כל תלונה בנוגע למשרד האוצר, ואין צורך לומר כי למדתי כאן להעריך אנשים רבים העובדים באוצר, אבל עובדה היא, שאת הדבר הזה אינו עושה שום משרד על דעת עצמו. ישנה מחלקת ידועה, שיש לה משרדים שונים, אחד מהם בת"א ברח' לילינבלום, ושמה הש"י, ושם - מטעמי בטחון - בורקים כל טועמי העבודה מטלחה, ושם גם מקבלים המשרדים את האיטורים בקבלת עובדים. אני יכול להזכיר כאן עובדות שונות אשר קרו, אולם אינני רוצה להיכנס לפרטים, היות ולוועדתי, היתה דרושה ועלת חקירה בעניין זה, ובאופן דחוף.

אשר לאוצר, אחד התנאים הראשוניים להצלחה כל שהיא של המסים היא, שהם יהיו צודקים וכלליים. העובדה שטס אינו כללי ואינו צודק, משפיע באופן איום על משלמי המסים, והרי אי אפשר לומר: כל משלם מסים הוא גנב.

אתן דוגמה: לפני כמה שנה בערך נתקבל במנסת תיקון לפי הצעת הרוב בנוגע לקואופרטיבים, ונתקבלה החלטה, שקואופרטיבים לא ישוחררו מנס ההכנסה, אלא לפי רשימה מיוחדת שתאושר ע"י ועדת הכספים. כלומר, היה על האוצר להביא לוועדת הכספים את רשימת הקואופרטיבים אשר ישתחררו. האוצר הוציא כבר צוים, כי על חשבון שנת המסים החדשה צריך לשלם מפרעות. היום כבר הודש אקטובר, הרשימה אינה קיימת, ושום קואופרטיב לא שילם מקדמה לפי הצו הכללי.

לא ע"י פקידים נוטפים אפשר לתקן את הטעם, אלא ע"י יצירת מסים צודקים ושמידה על החוקים.

אני מתנגד לכך, שכאן בוועדה נקבל החלטות על התקציב מראש. אם הממשלה רוצה 80.000 ל"י נוטפים ממשלם המס, תביא הצעת תקציב נוסף לכנסת. גפרקטיקה הונו, שאנו כאן מסכימים, באופן בלתי רשמי, להכנסה, ורק אח"כ תאשר הכנסת את הדבר בדיעבד, היא פרקטיקה גרועה. עשינו זאת כמה פעמים פה אחד, בשעה ששרר מצב רוח אידיאלי, אולם אני חושב שהמצב הכלכלי הקיים בארץ, ועקשנות הממשלה החולקת וגדלה, אינם מאפשרים לעשות זאת. עלינו, לפחות, לשמור על החוק ומנקודת מבט חוקית, אני מתנגד לכל הקצבות הגשות ע"י ועדת הכספים.

א. גרונות: אני חושב, שאין זה לטובת הענין כאשר מתחילים לסבך דברים והצעות. אלה הם דברים שחשיבותם מרובה, אולם אינם קשורים באופן ישיר במה שאנו דנים עליו כאן.

מה שלא נכון בסדרי סט ההכנסה - ואני חושב שחברי הכנסת עשו אי צדק רב ע"י כך שהורידו את הצעתנו בנוגע למסטימס - אינו נוגע לטעיף העומד על סדר-היום. אם כל רגישתי בנקודה זו, הכרתי היא כי את המסים צריך לגבות, כי יש צורך לכסות את התקציב, וכדי שהגביה תהיה יעילה, יש צורך בהגדלת המנגנון.

אתם זוכרים כי אני דרשתי הפחתת התקציב הרגיל, אבל מחוץ למס-ההכנסה. עלינו להגדיל את הגביה, ואני חושב שאין טענות רבות נגד מחלקת סט - ההכנסה. היא עושה את עבודתה באטונה, וצריך לחזק אותה. אינני יכול להסכים שבגלל ניסוק זה או אחר, שישנם פקידים דתיים במשרד מס-ההכנסה או אינם, תסבול הגביה; זה מחוסר כל הגיון ואחריות אזרחית.

אני עומד על כך שיש לאשר את ההקצבה הזו. אני מציע שהיו"ר ירחיק עכשיו את כל הדברים האחרים שנאסרו ואנו נצביע על ההגדלה במנגנון מס-ההכנסה. אני רוצה שזה יכנס לתקפו עור באוקטובר 1950.

ב. רפטור: אשר לענין הפקידות, אינני רוצה לדבר על האוצר דווקא, כי אינני יודע פרטים, אבל אני נכון להוסיף, אני מבקש לקרוא אותי לדיון, שפוסדו חברי מפי"ס ממנגנון הסדינה, מפני היותם חברי מפי"ס. אם הדבר איננו נכון, אני מבקש את היועץ הכלכלי של ממשלת ישראל, לקרוא אותי לדיון.

אני חושב שטר הורוביץ איננו יודע בדיוק איך מתקבלים פקידים באוצר, על כל מחלקותיו. אני סבור מאד את שר האוצר ואת כר הורוביץ, אבל לא תמיד נתון דבר זה ביריהם, כי ישנם מקומות ומשרדים שונים. אני חושב כי יבוא יום וכולנו ניתן את הדין על מעשים אלה, לא רק האופוזיציה כי אם גם הקואליציה.

אשר לתקציב, אנו נתסוך בהצעת הממשלה, לא מפני שאנו מרוצים ממדיניות המסים, אולם מחובתנו לעזור למצב הקשה, אותו תארו בפנינו בשטח גביית המסים.

אני, בדרך כלל, נער קיום החוקים, ואני רוצה לעקור את האפשרות שבדרך יבוא בכל פעם ויגידו: קואופרטיבים עליך ישראל! קבוצים עליך ישראל! קטור עיתופי עליך ישראל! אם ברגמן, הורוביץ ושר האוצר יביאו עובדות שנתקבלו החלטות על גביות מקואופרטיבים ולא ניגבו, אני אתסוך כבוד ואורוש שיגבו את המסים. אני מבקש שהיו"ר, כאחראי לכך, יבדוק את הדברים האלה עם האוצר ויביא את הדברים לוועדה.

אינני חושב שטוב בעטה, אם לא נאשר את ההצעה.

פ. מפתלי: ברצוני להעיר הערה למר רוקח. יש לי הכבוד לשבת שנים רבות באופוזיציה, בטוסד בו רוקח הוא בשלטון. רוקח יודע מהנסיון, כי תמיד היו וכוהים על שיטת המסים, ואני וחברי התנגדנו בכל תוקף לשיטת המסים הקיימת סם, אולם אף פעם לא התנגדנו להגברת הגביה. המצב שורה גם פה. אני האחרון המזלזל בחשיבות השיטה, ופה ישנן דעות שונות, גם אני אינני שבע רצון ביותר מכל המסים הקיימים אצלנו, אבל הוכחו על השיטה אינו קטור לגטרי עם השאלה העומדת לפנינו ברגע זה - הדאגה לגביה מכסימלית, על בטיס החוקים הקיימים.

אני רוצה לומר לגרונות, רק לטען ההטוריה, כי בשעה שהיה לנו הוכוח על התקציב, עמדו לפנינו לא רק הדרישה שלו, אלא הצעות רבות אחרות לשנויים במס-ההכנסה. אולם, ההצעות נידחו. באנו לידי הכרה פו בשנה זו אין צורך לשנות את שיטת המסים, אלא יש לבדוק את כל ההצעות.

קבלתי היום סכתב מיו"ר ועדת הכספים, בו צוינו
שמות החברים שישתתפו בוועדה אשר צריכה לבדוק את כל ההצעות האלה. אני
נתקבשתי לרכז את הוועדה הזו, ואני חושב לכנס אותה סיד אחרי פתיחת מושב
הכנסת.

א. גרנטון: גניחובסקי שאל, מהי חלוקת הפקידים בין המקומות.
80 פקידים ישלחו למקומות החדשים: חדרה, נתניה,
פתח-תקוה, כפר-סבא, נהריה, ערו וטבריה.

זוהי הצעה ל-6 חדשים. ההצעה לחלק את מחוז תל-
אביב לכמה חלקים עדיין עומדת, אבל לא תוצא לפועל תוך 6 החדשים הבאים,
כי אין אפשרויות דיור.

אשר לשאלה של המפלגות, אניחובסקי שאל כמה
אנשים דתיים ישנם במשרד מס-ההכנסה. אף אחד לא יוכל לטעון שאצלנו הסדרה
הנטייה לדתיות, אני בעצמי דתי, אולם אני מניח שהשאלה לא נטבה על
אנשים דתיים, אלא על מפלגות דתיות. לא יתכן שיחשבו אפילו, כי אצלנו
מתקבלים פקידים לפי קריטריון מפלגתי. אני בטוח בעצמי ובחברי לעבודה,
כי לא נמשיך בעבודה אם יהיה דבר כזה, שאנו נהיה מוכרחים לקבל אנשים,
מפלגה אחת, ותהיה זו איזו מפלגה שתהיה. ראש האגף אינו חבר כל מפלגה,
2 סגניו אינם חברי כל מפלגה, 3 פקירי השומה אינם חברי כל מפלגה; יותר
אינני יודע, אבל אם כל העובדים הראשיים באגף זה אינם משתיכים לשום
מפלגה, אין אפשר להניח שהם יקבלו פקידים דוקא ממפלגה זו או אחרת?
עד עכשיו לא היה אצלנו שום לחץ מפלגתי, ואני רוצה שדבר זה יהיה ברור.

אנו מקבלים לעבודה כל אדם שיוכל, לועתנו
להביא תועלת לעבודה. אם יש פה רצון לבחור בוועדת הקירה על מחלקת מס ההכנסה,
היות ומחלקה זו חסודה בקבלת פקידים על פי קריטריון מפלגתי, אני מוכן סיד
לוועדה כזו. אני אפילו אבקש משר האוצר שהוא ימנה ועדת לקירה לשאלה זו.
אני מוכן לבקש זאת גם מיו"ר ועדת הכספים, אבל הייתי מעדיף שתשמעו את
בקשתי, שהשמעתי כבר לפני כמה חברים של מפלגות האופוזיציה: שלחו לנו
אנשים, שלחו לנו מועמדים, אין לנו בכלל אנשים מוכשרים לעבודה. עובדה
היא כי קבלנו לעבודה כמה אנשים ששלחו דוקא ע"י חברי האופוזיציה.
גניחובסקי הציע לנו פעם אדם סגן-ברק, אולם הוא סרב לשלוח אותו אלי,
היות ולא יכלתי להבטיח לו דרגה גבוהה מ-ז'.

אשר לוועדה שנפתלי המרכז שלה, אני בקשתי כמה
פעמים מן המר כי דבר והיידעה, כי אין היום כל אפשרות להציע הצעות בנות-
קיימא. במצב של אינפלציה, איש אינו יודע מה יהיה אורך לעשות סדר. כל
זמן שאתם כאן אינכם יכולים להגיע לידי איזון התקציבים, אין כל טעם
בקביעת קוים חדשים למט ההכנסה.

אשר לקואופרטיבים, טענתי פה כבר לפני מספר חדשים,
כי בשנה זו אנו חייבים לגבות מהמסדה הקואופרטיבי מיליון או שני
מיליון ל"י. אני חושב שנצליה לגבות יותר ממיליון. עד עכשיו לא הוצע שום
שחרור לגבי הקואופרטיבים. ייתכן שבסופו של דבר נצטרך להציע שחרורים
פה ושם בשביל אגודות אשראי גדולות, אבל לעת עתה איננו עושים זאת. אבל
איננו יכולים לקחת מהקואופרטיבים מפרעות מסיבה פשוטה: אנו מוציאים
את הצוים על מפרעות שנתיות, ותמיד כתוב בהם: תשלם $\frac{1}{2}$ ממה ששלמת אשתקד.
הפיגור אצלנו אינו כלפי הקואופרטיבים, אלא כלפי קהל מסלמי המסים. רוב
קהל רוצה ומוכן לשלם, אלא שאנחנו איננו מטפיקים לעשות את כל הגביה.
עדיין לא הגענו להערכה כל שהיא של 50-51, והלואי שנוכל לגמור את
ההערכה לשנת 49-50.

יש לי רק בקשה אחת: במחלקת מס-ההכנסה בקשנו
דירוג לגמרי לא טובים. כל המחלקות האחרות רשו דירוג מופרז. בכל
שבו עוזבים אצלנו פקידים, המקבלים הצעות יותר טובות ממשרדים אחרים
בממשלה או במוסדות הלאומיים. המפקחים אצלנו החליטו על שניתת שבת
מ-21 באוקטובר, אם לא יחליטו על דירוגם. אני מבקש מכם שהחלטה, מה
שתהיה, תתקבל כעת.

סר בר-יוסף:

אני רוצה להוסיף כמה מלים לדברי ברגמן.
ממאז העובדים הנוטפים שאנו עומדים לקבל, לפחות
40 יהיו פקחים, ועל המשרות האלה נפרטם בעתוונות. הדרגות תהיינה
מ-ז' - י'.

נוסף למשרדים החדשים שאנו רוצים להקים לחזק
ע"י עובדים נוספים, אנו עומדים לפתוח כמה משרדים: בצפת, עפולה, עכו,
רמלה, הרצליה ובאר-שבע. מתוך הנסיון מצאנו, כי כדי להגביר את הגביה,
הכרחי לגבות את המס במקום מגורי האיש. האנשים שמכירים את משלמי המס
ואת עסקיהם. אני הוראתי לשר האוצר כמה דוגמאות, כי כאשר פתחנו משרדים
במקום מסוים, היה המס פי 40-50 ממה שהיה קודם לכן, כשהאנשים היו
משלמים מסיהם במקומות אחרים. לכן, פתיחת המשרדים החדשים כשלעצמה,
תגביר במידה ניכרת את האכנסות.

הסכום שאנו דורשים אינו רק למשכורות, אלא
גם להוצאות ארגוניות אחרות.

ד. הורוביץ:

ההצעה שאנו מציעים אינה למדיניות אלא לביצוע,
ואינני חושב כי יש פה מישהו המציע, שהאנשים
צריכים להשתמש מתשלום מסים. יתכן שיש צורך לשנות את המסים, אבל כל זמן
שהם קיימים, איש לא יכחיש שיש הכרח לגבותם - ובאמצעים היעילים ביותר.

לאחר דבריו הכניח של ד"ר ברגמן, אין לי הרבה
מה להוסיף על מה שנאמר, אבל אני חושב זאת לערוך משווע, שזדקו כאן את
ההצממה הזו על הפליה בקבלת פקידים. אני מקבל על עצמי את האחריות
הטלאה, ואומר כי אני בטוח במאה אחוזים שבאוצר אין מתקבלים פקידים לפי
קריטריון מפלגתי, וגם אין מפטרים על יסוד זה. אני שומע היום את
ההאשמה הזו בפעם הראשונה מאז קום המדינה.

הי"ר ד.צ. פנקס:

אני רוצה לומר לבדר ולרוקח, כי אני רואה את
הבאת העניין בפני ועדת הכספים כפעולה שהממשלה
התחייבה עליה, לא להוסיף בכלל פקידים, טבלי לקבל על כך את אישור ועדת
הכספים. דבר זה הוגד בכנסת, ואם שר האוצר היה אפילו יכול למצוא
כיסוי מלא בדורבה, היה צריך להביא את שאלת קבלת הפקידים הנוטפים,
לועדת הכספים.

אני חושב שעלינו לאשר את קבלת העובדים הנוטפים
האלה. אני מציע לחברים לתמוך בהצעה זגגי, שבאם האוצר ימצא את צורך
לבקש מהכנסת הקצבה נוספת, בסכום.

לגבי יתור הדברים, הייתי צריך להסכים בזמנו,
אם כי בצער רב, לטען שהתיקונים במס-ההכנסה יידחו עד אשר הועדה תגדורם
על השנה הבאה. אבל אני מבקש את נפתלי שאפעס יעשה עבודה מזורזת, כי
זה יביא שירות רב ערך ורב תועלת למדינה.

אינני מקבל את דעתו של ברגמן, שכרגע אין אפשרות
לשנות את מס ההכנסה, סכיון שאנו בטחאים בטוב של אינפלציה. לדעתי, יש
ללחוץ בטעבנו בכל החזיתות ולא לחכות עד שזה יסתדר ועד שדבר שני יסתדר,
אלא ללחוץ בטעב בכל הצדדים.

אשר להפליה בקבלת עובדים במדינה, דבר זה
היה בדיון רגיל בכנסת בשעת הדיון על התקציב, ומשום כך זה שייך אלינו.
שר האוצר הבטיח אז חגיגית, שהממשלה תבער את הנגע הזה, עד כמה שהוא
קיים, סיד ובכל ההיקף. אני חושב שזוהי חובת כבוד לממשלה - אינני
מדבר על האוצר - לעורר שוב את האסון בישוב גם בשטח זה. גם כאן יש לרפא
את המחלה סבל הצדדים. לדעתי, צריך הסיכוח בנקודה זו להיות, שהממשלה
תקיים מה שהבטיח שר האוצר בדיון בכנסת. עלינו לדרוש ממבקר המדינה,
כי ידחולט שההכרזות על משרות יהיו חוק ולא יעבור.

אני מקבל את דעתו של ברגמן בנוגע לקואופרטיבים.
לי היה ברור, כי כל עוד לא הוגשה רשימה, לא נעשה כל שחרור. אני מבקש לקבל כנתון, שמשרד טס ההכנסה חייב לגבות וגובה מן הקואופרטיבים מה שצריך לגבות מהם.

בהודמנות 40, אני מבקש טכס לאשר עוד 80 אלף ל"י כדי לגבות ביתר יעילות את טס המותרות. כאן ישנה אפשרות של התחמקות עוד יותר גדולה מאשר בטס ההכנסה. יש כאן הצעה על הוטפת 80 פקידים # לעוד 80 העובדים במחלקת טס המותרות, ולאשר לזה 80.000 ל"י; 56.000 ל"י למשכורת ויתר הסכום להוצאות ארגוניות.

לדעתי, אילו היה טס המותרות נגבה בשלמות, יכול היה לתת 7-8 מיליון ל"י, בשעה שעכשיו הוא נותן רק 3 1/2 מיליון ל"י. אני חושב שמן הנכון יהיה לאפשר לאוצר להגדיל גם את החלק הזה של הגביה, כי אסור לנו בגלל 80.000 ל"י להפסיד מיליונים.

י. דוקח:
עלי לומר, כי אין בידי כל ידיעות על הפליות בקבלת פקידים במחלקת טס ההכנסה. אשר למשרד האוצר האחרים, ערו אחשוב בדבר ואגיש חומר. אבל יש לי חומר על משרד אחר, בו פוטר אדם מפאת השתלכותו הספוגתית ונלקח את"כ באזרה לעבודה תחת לחץ.

ב. רפטור:
אינני מסכים שנחליט היום על טס מותרות. לא דומה טס מותרות למס הכנסה, כי הוא אינו בטמנות הכנסת; המס הזה אינו ניקבע ע"י הכנסת. שר האוצר הודיע בכנסת שהוא מסכים לוועדה שתבדוק מחדש את טס המותרות; אני יודע שיש לקויים רבים בגבית טס המותרות הקיים, אבל אני יודע גם איזה תיקונים בחוגים בטס זה; לכן, אני מציע שבשבוע הבא תתכנס ועדת המשנה למס מותרות ואח"כ יבוא הדבר להחלטת הוועדה.

אני רוצה לתמוך בהצעה זו, אבל אינני יכול לעשות זאת מבלי שהיה כל בירור על הדבר.

ד. הורוביץ:
לדעתי, צריך היה רפטור להיות עקבי, ואם הסכים להקצבה נוספת בטס הכנסה, צריך היה להסכים גם להוספה זו. זהו אותה החלטת הביצוע כמו החלטת הביצוע הקודמת, אלא רק בשעורים ישנו דבר אחר.

ישנם אמצעים רבים של מלחמה באינפלציה. בנוגע להם ישנן הלוואות דעות, אבל הוצר האלטרנטיבי ביותר הוא, לסגור את כל האפשרויות שישנן בגבולות חוק, ובלי כל שינוי, כדי לעזור במשהו. כולם מתאוננים על אינפלציה; אולם כשאנו מציעים את הדבר הקל ביותר, כלומר - להשתמש באמצעים הקיימים שהחלט עליהם והם ישנם בתוך חוק ולסנוע השתטות מן החוק, מתנגדים לנו. אינני מבין זאת.

מבחינה כספית הרי זו הוצאה של 80.000 ל"י בסך הכל, אולם זה יביא לידי גביה של מיליונים ל"י והוצאתם מן השוק. אני מבקש מהחברים המתיוחסים בדצינות לדבר זה, להסכים להוספה.

א. ס. גולדברג:
אני תומך בהצעת רפטור. אנו בקשו שיבוא ד"ר סנדלסון לישיבת הוועדה ויביא לנו הצעה. עלינו לקבל גם חומר בכתב. אני מציע שועדת המשנה תשב בשבוע הבא עם ד"ר סנדלסון, תקבל טמנו את החומר, תדון ותביא מסקנותיה למליאת הוועדה.

א. גרנות:
אני בעד פעולה נמרצת של גבית מסים בגלל כל הניסיונים שהזכיר כאן ד"ר הורוביץ, אבל אינני יכול לתמוך בהוטפה זו באותה התלהבות כמו במס ההכנסה. אני מציע שנחליט עכשיו על כך, שאנו מאשרים הגדלת מספר העובדים במחלקת מס-מותרות, היו"ר יבדוק את הדבר עם ד"ר סנדלסון וליטיבה הבאה יביא מסקנותיו.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אנו יכולים ללוות את שתי ההחלטות אם תתקבלנה, בדרישה שהאוצר יברוק את יש במנגנון הממשלתי בכלל, פקידים שאפשר להעבירם למחלקות אלה. יתכן שבקשר לדיאוגניזציה בכמה משרדי ממשלה ישתחררו פקידים מסוימים ואפשר יהיה להעבירם, כמובן, במקרים שזה יהיה אפשרי.

אשר למספר העובדים הנוספים במחלקה טס- הסותרות, איננו חייבים לתת תמיכתנו לכל המספר הנדרש. אני מבין שב-80 איש העובדים עכשיו היה קשה מאוד לעשות את כל הגביה, ואני חושב שעלינו לאשר הגדלת מספר העובדים. אם אתם רוצים ללמוד פרטים על כך בוועדה, אני מציע לאשר לעת עתה את חצי המספר הנדרש, עד אשר תשב הוועדה ותחליט.

ד. הורוביץ:

על הוועדה לזכור, כי מט ההכנסה הוכנס עוד ב-1941; התחילו לבנות מנגנון והיה ידוע שהו הדבר, והוא התפתח באופן אורגני. מהנסיגה ידעו בכמה אנשים יש צורך על מספר מסוימים של משלמי מטיים. אולם, מט הסותרות הוא דבר חדש לגמרי, וברור שישנם הבדלים בין שני הדברים. אם לא נגדיל את המנגנון, ההכנסות עלולות אפילו לרדת. לכן, אני מבקש את הוועדה לאשר לפחות אישור פרוביזורי, בכדי שתהיה אפשרות לפעול בינתיים.

י. ברנ:

נכון שזהו מט חדש, אבל דווקא זה מחייב אותנו להיות זהירים בהחלטותינו. המט הזה גדל באופן סקרי ביותר; הוא התחיל בתור מט סותרות של מס, ובשלב זה לא היו דרושים עובדים רבים, אולם עכשיו הוא נעשה למט קניות כללי. אינני רוצה להכנס לפרסלס, אם מט זה ידרוש ומועיל בארץ, אבל צריך לחשוב כבר על הסוף על מבנה המט מנקודת מבט טכנית. הבעיה היא, באיזה שלב לגבות את המט. מנקודת מבט הוצאות האדמיניסטרציה, ברור שהצורה הזולה ביותר היא, אם גובים את המט במקור, דבר זה ברור וצריך לקחת בחשבון.

מסיבה שהיא כולה כזו, לועתי, הוחלט שהמט ייגבה אך ורק בשלל האחרון. אם יגבו אותו במקור, יהיה המט בשלב האחרון חלק מהמס, והוא ישפיע על האינדקס המפורסם ויש צורך לשטור על התיאוריה שהאינדקס איננו עולה; ובכך, לפי השיטה הקיימת, גובים את המט בשלב האחרון, מבדילים אותו בפירוש מהמס, וכיון שמט איננו חלק מיוקר החיים, ודאי שאין העלאה ביוקר החיים, לפי שיטה זו, למרות מט הקניות.

אינני מבין למה אנו צריכים לשלם התקציב נוסף בעד השליה זו. אם יגבו את מט הסותרות בבח"ר זה יועיל הרבה לגביה. אינני יורע למה עלינו להוסיף פקידים על גבי פקידים, לא לשם גביה, אלא בכדי שהאינדקס יהיה "כאילו" בסדר. אינני רואה טיבה מעשייה לשיטה סותרת זו.

היו"ר ד.צ. פנקס:

נכון שד"ר מנדלסון יכול היה להוסיף לנו הסברים. אני רק רוצה לומר לדבר, שאני ספתי בשאלת גביית המט, לפי בקשת אחי האזרחים, והתברר לי שבדבר אינו צורך בזה שהוא אומר, כי המט מוטל תמיד בשלב האחרון. אני קבלתי את רשימת הפיוצדורה. אם זה יכוא, מטילים את המט על היבואן הנטל; אם זוהי העשייה - משלם את המט בעל ביה"ר ברגע שהוא מוציא את הסחורה מבח"ר שלו. זה מה שהוסבר לי בכתב, וכך הבנתי את הדבר.

אני מבין שחברי הוועדה מעוניינים לדעת את חלוקת התפקידים של הפקידים העובדים והחדשים. אני טוען לקבל על עצמי להתעניין בדבר ולהגיש לכם את הפירוט בישיבה הבאה, וגם אברוק את המספר עם ד"ר מנדלסון.

השלב היא רק, אם על המשרד לחכות עד שהוועדה טוב תחזור לענין זה. לכן, אני מציע שבינתיים נאשר קבלת 40 עובדים, כדי לתת למשרד לפעול, ואני אברוק את הדברים עם ד"ר מנדלסון ואניא את מסקנותי לוועדה בישיבה הבאה. הוועדה ממליצה, עד כמה שהדבר אפשרי, על העברת פקידים ממשרדים ממשלתיים אחרים למחלקות אלה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

ד"ר הורוביץ רוצה להוסיף כמה דברים על מה שאמר אתמול.

ד. הורוביץ:

שמעתי כי לאחר שהלכתי אתמול התעוררו טפקות ביחס לכמה הערות ומספרים שמסרתי. הייתי

רוצה לענות על כך.

התעוררה פה שאלה, מצד שני חברים, ביחס למילווה הצרפתי. את החברים מעוניינים, אני מוכן לתת הסבר על כך.

בתוך השאלות הרשומות לא נרשמה שאלה אחת של גניחובסקי על הנפ"ט, וגם עליה אני מוכן לענות.

היו"ר ד.צ. פנקס:

ברצוני לדעת מי הלווה במילווה הצרפתי; האם זו הסדינה. - ואם כן - על יסוד איזה חוק?

ד. הורוביץ:

אשר למילווה הצרפתי, בזמן נסיעתי ללונדון בנוגע לכו"ט על הזיקוק, היתה טברה שבצרפת אפשר להשיג אשדאי, בעיקר לקניית חמרי סזון, ולאחר שבדקתי את הדבר, התברר שהדבר הוא כן, בקשר עם עודפי המזון שישוב בצרפת, היות והיא בעצמה מקבלת סזון כתכנית מארשאל.

נפגשתי עם שר האוצר הצרפתי ובשיחתנו הסברתי לו שאנו מהדקים את יחסי הסחר עם ארצות שונות, אבל היות ואנו זקוקים לעליה גדולה, אנו זקוקים לאשראי, כי יש לנו קשיים זמניים, במשך כמה שנים, של מחסור במטבע זר, והודות לזה סרתיבות גם אנגליה ואמריקה את יבוא הסחורות שלהן לארץ; אמרתי לו, כי אם הם רוצים, יכולים הם לפתח אתנו יחסי מסחר. הצעתי לו אשראי לזמן סטריים. הוא ענה לי, כי הם מעוניינים בכך, ושאל אותי מה הן הצעותי. אמרתי לו כי אנו מעוניינים במזון ואני מציע לו מילווה של 15 מיליון דולר ל-5 שנים; 10 מיליון דולר למזון ו-5 מיליון דולר לחסדים אחרים: הקלאות, העשיה, בנין וכד'. בתחילה רדש את המספר, כי אמר שהוא סוכרר לשפור על יציבות המטבע הצרפתי. כשאמרתי לו את הסכום, הוא אמר שזה מתקבל על הדעת והניסוקים שלנו גם בהיריט לו. הוא אמר, כי הוא מתייחס בידידות למאמץ ההירואי של העם היהודי בישראל ומסכים לדבר בפרינציפ, אלא שהדבר צריך לקחת 2-5 שבועות, עד שיתברר הענין בקשר עם משרד החקלאות ומשרדים אחרים. אמרתי לו, כי אני נוטע לאנגליה ומשם לאמריקה ובשובי אהזור אליה.

כמה ימים לאחר שיצאתי את צרפת נפלה הממשלה. הוקמה ממשלה חדשה בהשתתפותו של השר ולאחר שבועיים נפלה הממשלה השנייה. בינתיים כמה שוב ממשלה חדשה עם השר. העיקר היה, שבינתיים פרצה מלחמת קוריאה והתחילה בצרפת אגירה עצומה. אפילו באמריקה התחילה אגירה עצומה של סוכר ומצרכי סזון, וטיילגופו לי מצרפת שכל המילווה עומד בסיכון שאלה. נסעתי לצרפת, נפגשתי עם המנהל הכללי של משרד האוצר ועם המנהל של מחלקת הסחר התיכון והם אמרו לי: אנהנו עומדים בפני אגירה והתיקרות של אמצעי סזון, היה לנו עודף שאיננו קיים יותר, וכעת אנו רוצים לאגור מצרכי סזון בשביל הצבא שלנו ואיננו יכולים לתת אשראי למזון. המצב היה קשה מאד. אני לחצתי מאד בענין זה כי היינו זקוקים מאד לכסף, והשר נתן הוראה לקיים את הקרדיט הזה, אבל לאחר כמה ישיבות הם אמרו לי, כי את החסרים האחרים הם מוכנים לתת ל-5 שנים, אבל את המזון רק לשנה אחת. אמרתי שאינני מסכים ובסוף הסכימו לשנתיים. אולם, אז נתגלה שפירמות רבות ישראליות, התקשרו עם טפקים בצרפת ובקשו אשראי, עוד לפני הטו"ט שלי. התברר שזהו סכום גבוה מאד - 16 מיליון דולר שכבר אושרו ע"י האשורנס דה-קרדיט. זה בעיקר לחמרי בנין, אבל ישנם גם דברים שאיננו מקבלים עליהם שום אשראי, למשל ~~מכשירי טלרית~~ טלרית לצי שעליהן אנו משלמים מיד במזומנים, אחרת אין מוכרים לנו אותן. אולם, ביח"ר שבונה את הטירות איננו רוצה לגבותן בלי הבטוח ממסד הבטוח הממשלתי הצרפתי. כל דבר איננו מרויחים מזה, כי אנו מלמדים במזומן. ישנו אשראי לפסי רכבת שהושג כבר; על כן, האיסור היה קשה כקריעת ים-סוף. כעת הם באים ואומרים, כי לכל ארץ יבנה תורה, ועל כך ספרתי אתמול. חלה תמורה ידועה ~~לממשלה~~ לטובתנו, לרגלי מלחמת קוריאה.

היו"ר ד.צ. פונק:

ברשותכם, אני רוצה לפתוח בתגובות על הדברים שנאמרו כאן אתמול ע"י הורוביץ ושר האוצר.

אני רוצה להקדים משפט אחד בענין הסודיות, בה נוטל הצו לקיצוב ההלפשה וההנעלה. אינני צריך לדאוג להברי הטמסלה כולם אם ידעו או לא ידעו על הצו הזה, אבל אם עניני מטבע זה נמצאים בטמסכות ועדת הכספים וכן גם מאזן התשלומים, ובלי לאפשר לנו לדון על כך, נעשה צעד שהתוצאות שלו היו כה קשות לכלכלת המדינה וכה הרסניות - אם בצדק או לא בצדק - אני תובע את עלבון הוועדה ועלבוני האישי, כיו"ר הוועדה; במשפחה הגונה, מר הורוביץ, דבר זה לא היה קורה. אם ישנה אחריות משותפת, והוועדה נושאת באחריות בעד מדיניות המטבע הזר ומאזן התשלומים, הרי לא יתכן שמאחרי גבה ייעשו דברים שנעשו. אינני יודע איך יכול אני להופיע לפני הכנסת ולדבר על הדברים כשאינני יודע מה ייעשה סוף כל זמן שיטנה אחריות משותפת, אסור לעשות זאת. בחוסר הגינות זו, שהטמסלה חטאה בה, היא פגעה מאד באינטרסים של המדינה. אילו הייתה שוטרת יותר על הנכון, המקובל וההגון, יתכן שהיינו יכולים לחסוך לעצמנו הרבה מההרס אשר הרסנו. הממשלה הרטה את המטבע ביום אחד, יותר מאשר כל הטפוקולנטים בכל העולם עשו במשך שנתיים.

אני עומד על כך, כי אינני רוצה להיות רק צועק לעבר, אלא רוצה להבטיח את הדברים האלה גם לעתיד. אני רוצה שהוועדה תוביל לשאת באחריות כוועדה מוסמכת לאותו דבר.

מכיון שזה קשור עם מאזן התשלומים, אני זכאי לעמוד על עצם שאלת הקיצוב, אם הוא בחוץ או לא, ואם אינו בחוץ - להפסיד דרך איך לצאת מהמיצר הזה. לאחר כל מה שמעתי, אני אומר שלא היה הכרח כמי להבטיח לגוש ובעל לכל התושבים ולחסוך 2 מיליון ל"י במטבע זר, לעשות את הצעד הזה. אני אומר זאת כהשערה לפני 6 שבועות ואומר זאת היום לאחר שיש בידי טמפרים.

אדבר קודם כל על הבעלים. הורוביץ טרד לנו כי היבוא היה במשך 14 חודש מיליון ועשרים ושלושה אלף דולר, וארבע מאות וששה אלף ל"י. כלומר, מטאי 49 עד יוני 50 קבלנו בשביל בעלים, כל החסדים יחד, 740.000 ל"י. מטאבי שאלתי כמה דביזים אנו צריכים בשביל בעלים, אומר רב יוסף: אנו יכולים לחסוך חצי מיליון ל"י בדביזים; מיליון וחצי בהלבשה וחצי מיליון בהנעלה. אני אומר אפילו שאין הסכון של חצי מיליון, אבל אפילו אם הוא ישנו, לא כדאי היה להקשות על הישוב כל כך בשביל הסכום הזה.

יבוא הבעלים במשך 12 חודש היה 1,586,000 ל"י. יבוא שיותר מ-50% היה יבוא ללא תשלום. לדעתי אפשר היה, בקצת זירוז של היבוא ללא תשלום, לחסוך הרבה יותר ולחסוך גם את הקיצוב. אני יודע כי בעל ביה"ד מטרים הציג לממשלה להביא עזרות מדרום אפריקה ביבוא ללא תשלום כדי לענות על כל צרכי המדינה בבעלים ולא קבל אישור על כך.

ו. הורוביץ: מעולם לא שמעתי על כך.

היו"ר ד.צ. פונק:

הורוביץ אמר אתמול, כל אינו יודע על הצעות במידה רחבה, של יבוא ללא תשלום בבעלים. ~~ששקט~~ משאני חזרתי מאפריקה, בקש אותי אחד מחברי שם, שהוא בעל ביה"ד גדול לבעלים, שהוא רוצה לשלוח לא"י כמה מאות אלפי דוגות בעלים ואת הכסף ישאיר בא"י, כי הוא רוצה לבוא הביתה עם כ. המהיר של הבעלים צריך היה להיות למכירה לקטעוני, לירה אחת הזוג. אני דברתי עם רב^ל יוסף פעמיים והוא לא הסכים לזה, כי אמר שזה יגרום לחוסר עבודה. אני יודע שהיו עוד הצעות והטמסלה לא הטמימה להן, אם כן היו יכולות לעזור לנו בהרבה. אני שואל, אם בהנאים אלה מותר היה להכות את הישוב בצורה כזו ולהטיל עליו את הקיצוב המורז הזה? בקצת מאטף אפשר היה להנעיל את הישוב כולו, מבלי צורך בדביזים. אני מבקש שבמשך כמה חדשים תימצא דרך להוריד את קיצוב הבעלים.

זאת הצעתי המעשית, ואני מבקש את הוועדה להטיל על האוצר לאסוף את כל הנתונים, כדי לאפשר את שחרור הבעלים מכל קיצוב.

אשר להלבשה, גם בשטח זה אפשר היה להבטיח בגד לכל אדם בישראל, בלי הקיצוב. הורוביץ אמר אתמול, וזוהי אחת העובדות שאינני מקבל, שהצעות ליבוא ללא תשלום היו רק בסחורות יקרות מאד. אני יודע שאחד מנציגי התנועה הציונית בהודו, איש נאמן מאד, הביא הצעה על טקסטיל זול וחיוני ביותר, במחיר של 50 גרוש המטר, בכמות מספיקה כדי להלביש את הישוב כולו, אולם דחו אותו. אני מכיר גם שני יהודים מצרפת שרצו להביא טקסטילים במחיר זול ובכמויות גדולות, וגם הם נידחו. אני מסכים שצריך לשמור גם על התעשייה, אבל אפשר היה לקבל חטרי גלם בטקסטיל התעשייה גם בלי קיצוב, על מנת להעסיק את התעשייה בחטרי גלם אלה. אני הכרתי אדם שרצה להביא הנה פטר גלסי מאסריקה ולהחזיר את הגד, והוא ישאיר את הדולרים בארץ כשכר עבודה, אך הצעה זו לא נתקבלה. זה היה איש רציני מאד, שאפשר היה לסמוך עליו.

בלי לחפש אמצעים אחרים עשו את הקיצוב והרטו את המטבע. אילו היו טביאים את השאלה בפני ועדת הכספים, היינו בודקים היטב את הדברים ומחפשים דרכים אחרות.

אני מוכן אפילו לומר כי אני טועה בכל מה שאמרתי, אבל אני רוצה לקבל את האינפורמציה לפני ההחלטה ואז אוכל להגיד לישוב: הקיצוב מוצדק, לא היתה בוליה, אל תתמרדו. אבל כשאני בעצמי אינני משוכנע בכך, מה אני יכול להגיד לעקרות הבית ולצבור שלנו? אני אומר שההחלטות עכשיו היא על-מפלגתית, כמו שתאות הבצע היא על-מפלגתית.

אחריותנו וחובתנו הקדושה היא, לחפש אמצעים לתקן את המצב, להחזיר לישוב את רצון החיים במדינה. זה חייב להיעשות על ידינו, ללא הבדלי מפלגות.

אני, כיו"ר ועדת הכספים, אינני יודע איך אריש ראש. הגנתי על תקציבי המדינה בלי שהיתה לי הרגשה, כי אני עושה עוול; אני הלכתי לפי מצפוני הנקי, אבל כיום אין מצפוני נקי. אני חושב שאנו כוכרהים לחפש דרך בתוך מאוזן התשלומים. פותר למישהו לטעות, אבל חובה היא אף"כ לתקן את המצב המעורר.

אקרא לפניכם קטע מפרשיכל של ישיבה לפני שנה בנוגע ליבוא ללא תשלום. ראיתם הנולד לא היתה נכונה אז לא אצל שר האוצר ולא אצל סו הורוביץ; אלוועתי, עלינו לקבוע גמישות בפוליטיקה הסובלטרית שלנו באופן רשמי לגבי קורסים של המטבע שלנו. ארגבטינה יכולה לשמש לנו דוגמה. אם אנו אומרים ש-2,800 הוא ערך הל"י, כמה הדברים אומרים? - כשהה ניתן להליפין. כלומר, ל"י חפשיית, שתמורתה אפשר לקבל דולרים. אני אומר, כי צריכה להיות אצלנו גמישות בקביעת המחירים. אני רוצה שכועדת כספים בטלא חוכמתנו, בלמד מה עשו ארצות אחרות כשהיו בטבענו. לנו יש לירות טובות. לירות שאפשר לקנות תמורתן באופן חפשי דולרים - מחירן 2,800, ולירה שאי אפשר לקנות תמורתה באופן חפשי - מחירה צריך להיות נמוך יותר.

ד. הורוביץ: כלומר, אנו מדברים את הדולרים שאנו מקבלים ב-2,800, אבל יחד עם זה קובעים קורט אחר.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני אגיד לך מה עשתה ארגבטינה. היא אמרה כך: בעד 5 פזות אני נותנת דולר, אבל אם מישהו רוצה לקבל אצלנו דולרים כדי להביא סחורה, הוא טמלם לי 7, 9 ואפילו 15 פזות; אותו דבר היא קבע לגבי היבוא: אדם שטביא אצלנו דולרים כאלה שהוא יכול להוציא בלי הגבלה, צריך לקבל 2,800.

אני מציע ליצור סוק חפשי טוגבל לדביזים חדשים שיכנסו לארץ. בחוק עידוד השקעות הון אמרנו, כי פותר לבנקים בא"י לפתוח משרות בולרים בשביל אנשים בחו"ל, אותם הבנקים שהשר יפרסם בתקנות. עד עכשיו לא פירוט האוצר דבר בענין זה. כתוב בחוק: רק אם השר יוציא תקנות, אולם דבר לא נעשה. אין כל ניסיון להחיות את "הנשטה".

אנו צריכים לחפש דרך, כדי לתקן את המצב אליו נכנסה המדינה, גם בשטח הדביזים. זה קשור גם ביבוא ללא תשלום. אני מתאר לעצמי שחופש הוא דבר טוב ויש לתת גם חופש כלכלי, כל זמן שהדבר אינו מזיק למדינה; אם החופש מזיק לקיום המדינה, אני בעד כל ההגבלות.

אני מבקש מהורוויץ להסכים להרצות על שאלת המטבע והקורטסים, ואני רוצה שאנו נחווה את דעתנו, כדי לבדוק מה צריכה להיות הפוליטיקה של המטבע.

י. אפרתי:

אני מסכים לדעת היו"ר, שסוב שירצו לפנינו על הפוליטיקה של המטבע הזר - ומוטט בזמן הקרוב.

אינני חושב שענין הנעלים הוא דבר מיוחד, שיש

לעמוד עליו עמיוחד.

ד. הורוויץ:

אענה לדבריו של היו"ר בהרצאה מקיפה, כפי שהוצע פה.

ברצוני להעיר הערה פורמלית: בכלכלה הכל מתחיל ונגמר בכסף, ואם נרדן לפי זה, יהיו כל הדברים השייכים לכלכלה, שייכים לוועדת הכספים. ההצעה הקונקרטית תהיה אז, לבטל את כל ועדות הכנסה ולהשאיר רק את ועדת הכספים.

אינני חושב ששאלת הקיצוב שייכת לוועדת הכספים. האוצר לא יתפך למשרד המבקר את משרד האספקה והקיצוב.

אני מסכים לדבר על כל האספקט הטוניטורי ולתת את כל ההסברים, אבל לא על שאלות הקיצוב. אם ישנה בקורת והאסטות בגד האוצר - ואני מודה שבדברי היו"ר היו דברים רבים כלתי ידועים לי - אני סוכן לענות עליהם.

על כן אני מציע שנדבר על כל האספקטים שנגע בהם היו"ר, עד כמה שהם נוגעים בפוליטיקה הכספית, ולא בדברים הנכסאים במסכות ועדות אחרות של הכנסה.

היו"ר ד. צ. פנקס:

לא אכנס לסמכותה של ועדה אחרת, אבל אם למשל תמצא הועדה שיש צורך בהוצאה של רבע מיליון בדביזים כדי להסיר את הקיצוב, יש הרשות לוועדה לוטר לאוצר: תוציא את הסכום הזה.

א. הרצפלד:

אינני רואה כל אפשרות לסכם כעת בדברים שהיו"ר דיבר עליהם.

ב. רפטור:

אני מציע להפטיק כל וכוה ובירור בענין הנירון ולאחר הוכוה על המדיניות יובאו לוועדה הצעות מעשיות בשני הענינים שהוצגו ע"י היו"ר הועדה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00.